

De bacterie *Bartonella henselae* is de oorzaak van bartonellose of kattenkrabziekte bij de mens. Katten worden beschouwd als het belangrijkste reservoir en vectoren zijn vlooien en vlooienfeces.

Overdracht naar de mens treedt op bij contact met subklinisch geïnfecteerde katten en via krabben of beten. Het is niet duidelijk of overdracht naar de mens direct door kattenvlo-beten kan plaatsvinden.

Verspreiding

Kattenvlooien en *Bartonella* komen wereldwijd voor². Infecties komen het meest voor bij katten jonger dan 2 jaar, zwervkatten, katten die buiten komen en in catteries. Binnenkatten kunnen echter ook worden besmet.

Klinische verschijnselen

De meeste *Bartonella* spp. infecties verlopen bij katten asymptomatisch. Doorgaans ontwikkelt zich binnen 1-3 weken na infectie een bacteriemie met chronische opflikkeringen tot 21 maanden. Klinische verschijnselen treden alleen op bij katten met een verminderde immuniteit.

Infectie wordt ook in verband gebracht met urinewegaandoeningen en verminderde voortplanting.

Bij honden worden *Bartonella* spp. in verband gebracht met endocarditis, myocarditis, hepatitis en rhinitis.

Bij de mens leidt *B. henselae* infectie niet altijd tot ziekte. Immuuncompetente patiënten krijgen doorgaans pustels op de infectieplaats, regionale lymfadenopathie, abcesvorming en mogelijk koorts. Ongecompliceerde kattenkrabziekte is meestal zelflimiterend, maar het kan maanden duren voor volledig herstel is bereikt.

Het verloop van de ziekte is gecompliceerder bij immuungecompromitteerde patiënten. Er kan bacillaire peliosis, bacillaire angiomatose, endocarditis, retinitis en encephalopathiën ontstaan.

Ctenocephalides felis

Geïnfecteerde vlooienfeces kan bij katten aanwezig zijn tussen de tanden en onder hun nagels

Diagnose

De diagnose is gebaseerd op de klinische symptomen (na uitsluiting van andere oorzaken), een bloedkweek en respons op de behandeling. Het is ook mogelijk om *Bartonella*-DNA in bloed, weefsels, cerebrospinale vloeistof of oogkamervocht aan te tonen. Antilichamen kunnen serologisch aangetoond worden vanaf 10-14 dagen na infectie. Het toont alleen aan dat de kat of hond in contact is geweest met *Bartonella* spp. Voor de diagnose klinische bartonellose moet een titerstijging in gepaarde serummonsters worden aangetoond.

Reactie op behandeling met antibiotica tegen *Bartonella* spp. kan een verdenking ondersteunen.

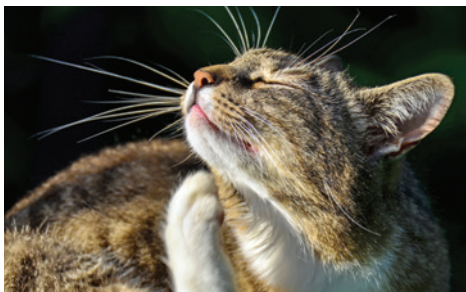

Wonden veroorzaakt door katten moeten onmiddellijk worden gewassen en gedesinfecteerd

Behandeling

Behandeling wordt geadviseerd voor dieren met klinische symptomen waarbij andere oorzaken zijn uitgesloten en/of dieren die contact hebben met immuungecompromiteerde personen. Antibiotica verminderen alleen de bacteriemie, maar doodt het pathogeen niet. Behandelingsopties zijn amoxicilline/clavulaanzuur, doxycycline en fluoroquinolonen.

Wanneer de hond of kat goed reageert op de behandeling, dan moet deze minstens 28 dagen of 2 weken na het verdwijnen van de verschijnselen worden voortgezet. Als deze na 7 dagen nog aanwezig zijn, wordt azithromycine geadviseerd tot 2 weken na het verdwijnen van de verschijnselen.

Aanhoudend krabben door irritatie veroorzaakt door vlooiën(beten)

Preventie en bestrijding

De belangrijkste preventie voor een *Bartonella* spp. infectie is vlooiënbestrijding. Insecticide behandeling en goede hygiëne zijn nodig om de aanwezigheid van vlooiënfeces op het dier en in zijn omgeving te minimaliseren².

Voor huishoudens met immuungecompromiteerde personen is het aan te raden om nieuwe katten pas in huis te halen wanneer ze ouder zijn dan 1 jaar, vrij zijn van vlooiën en indien mogelijk ook negatief getest met de PCR op *Bartonella* spp. De katten mogen alleen binnenshuis worden gehouden.

Kattenkrabben en -beten moeten direct worden schoongespoeld en gedesinfecteerd.

¹ Raadpleeg ESCCAP Richtlijn 05: Bestrijding van door vectoren overgedragen aandoeningen bij hond en kat.

² Raadpleeg ESCCAP Richtlijn 03: Bestrijding van ectoparasieten bij hond en kat.